

سؤالات امتحان نهایی درس : تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)	رشته : ریاضی فیزیک - علوم تجربی	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تعداد صفحه: ۲
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۲/۳۱	ساعت شروع: ۸ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

۱	الف) تدبیر در آیات قرآن و حدیث: الف) با توجه به آیه شریفه: «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» راه درست زندگی کدام است؟ ۰/۵ ب) با توجه به عبارت قرآنی: «أَمْ مَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى شَفَا جُرْفٍ هَارٍ» مقصود از بنای زندگی بر لبه پرتگاه چیست؟ ۰/۵ ج) آیه شریفه: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ» به کدام معیار تمدن اسلامی اشاره دارد؟ ۰/۵ د) بر اساس عبارت قرآنی: «أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ» دو روش صحیح دعوت را بنویسید؟ ۰/۵ ه) حدیث شریف امام صادق علیه السلام که می فرماید: «... کسانی که به سبب نیکوکاری زندگی دراز دارند از کسانی که به عمر اصلی زندگی می کنند، بیشترند» دربردارنده کدام سنت الهی می باشد؟ ۰/۵	
۲	ب) درستی یا نادرستی گزاره های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید: الف) دوره جوانی دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها و خصلت هاست. ۰/۵ ب) احکام و قوانین دین اسلام فقط سعادت و نیک بختی اخروی و ابدی را تأمین می کند. ۰/۵ ج) پیشرفت علمی، پایه های استقلال یک ملت را تقویت می کند و مانع تسلط بیگانگان می شود. ۰/۵ د) از ویژگی های فرهنگ علمی دوره اسلامی، منحصر نبودن تحصیل علم به طبقه یا قشری خاص بود. ۰/۵	
۳	ج) عبارت های زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید: الف) اگر توبه با و همراه باشد گناهان را به حسنات تبدیل می کند. ۰/۵ ب) مخلوقات جهان، از آن جهت که به حکم و اراده الهی ایجاد می شوند به الهی وابسته اند. ۰/۵ ج) در احکام دین، هر دستور خداوند، دلایل خاص خود را دارد که آن حکم و دستور نامیده می شود. ۰/۵ د) رسول خدا صلی الله علیه و آله در دوره تمدن اسلامی، با و خویش انقلابی عظیم در جایگاه خانواده و زن پدید آورد. ۰/۵	
۴	د) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید: الف) در چه صورت استغفار بی خاصیت می شود؟ ۰/۵ ب) زمینه های پیدایش تمدن جدید را بنویسید. ۰/۵ ج) در چه صورت یک نظام اجتماعی، توحیدی است؟ ۰/۵ د) گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند چه تغییر و تحولی بود؟ ۰/۵ ه) اگر کسی حقوق مادی یا معنوی مردم را ضایع کرده است و برای جبران به آنان دسترسی ندارد، چه باید بکند؟ ۰/۵	
۵	ه) در عبارات زیر گزینه صحیح را تشخیص دهید: الف) مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان : ۱ ۱- استحکام بخشیدن به نظام اسلامی ۲- ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین اسلام ب) بیت «این که فردا این کنم یا آن کنم» خود دلیل اختیار است ای صنم» از شواهد وجود اختیار : ۱- مسئولیت پذیری ۲- تفکر و تصمیم	
	« ادامه سؤالات در صفحه دوم »	

تعداد صفحه: ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	سوالات امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)
ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۲/۳۱	نام و نام خانوادگی:	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸		

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۶	(و) کشف ارتباط: هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ (در سمت چپ یک مورد اضافی است) الف) از میوه های درخت اخلاص ب) تاثیر روزه در تقویت اخلاص ج) تفکر در آیات و نشانه های الهی ۱) افزایش معرفت نسبت به خدا ۲) دریافت پاداش وصف ناشدنی ۳) دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات ۴) راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او	۱/۵
۷	(ز) اصطلاحات زیر را تعریف کنید: الف) توبه اجتماعی ب) امداد خاص (توفیق الهی)	۰/۵ ۱
۸	(ح) احکام حکم هر یک از موارد زیر را بنویسید: واجب - جایز - واجب کفایی - حرام - مستحب (یک مورد اضافی است) ۱- هر نوع تجارت به نفع رژیم صهیونیستی ۲- تلاش برای پیشرفت علمی، صنعتی و افزایش تولید داخلی ۳- داهن جایزه توسط سازمانها، نهادها و افراد به ورزشکاران ۴- تولید فیلم های سینمایی و تلویزیونی، تاریخی و اجتماعی به سبب اعتلای فرهنگ اسلامی و تربیت دینی در شرایط ویژه	۲
۹	(ط) به پرسش های زیر پاسخ کامل دهید: الف) از مراحل تکمیلی توبه «جبران حقوق الهی» را شرح دهید. ب) با ظهور اسلام، چگونه یکی از جاهل ترین جوامع آن روز مشتاق علم گردید؟ ج) نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را با دو مقدمه و یک نتیجه استدلال نمایید. د) از آثار و پیامدهای منفی تمدن جدید در حوزه عدل و قسط، افزایش فاصله میان انسان های فقیر و غنی در جهان را شرح دهید. ه) عقیده بر توانایی پیامبر صلی الله علیه و آله و اولیاء دین علیهم السلام در برآوردن حاجات انسان چه زمانی موجب شرک و چه زمانی عین توحید است؟	۵
	موفق و مؤید باشید.	۲۰

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)		رشته: ریاضی فیزیک – علوم تجربی		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۲/۳۱		تعداد صفحه: ۳	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۸				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف	راهنمای تصحیح						نمره
۱	الف) تدبّر در قرآن کریم و حدیث: الف) راه درست زندگی یا همان صراط مستقیم، عبادت و بندگی است. ۰/۵ ب) یعنی انسان به جای اینکه سبک زندگی خود را بر مبنای دین و دستورات الهی قرار دهد که پشتوانه ای محکم و قابل اعتماد است، هوی و هوس و مکاتب دنیوی را مبنا و معیار زندگی خود قرار دهد که سرانجامی تاریک به دنبال دارد. (یعنی انسان زندگی خود را بر پایه دستورات الهی بنا نکرده باشد). ۰/۵ ج) اطاعت از خدا و رسول و امام (پذیرش ولایت الهی و نفی طاغوت) ۰/۵ د) دانش استوار، اندرز نیکو، بحث و مجادله به روش نیکوتر (ذکر دو مورد کافی است، هر مورد ۰/۲۵) درس ۱۰ صفحه ۱۳۹ ه) تاثیر اعمال انسان در زندگی ۰/۵ درس ۶ صفحه ۷۸						۲/۵
۲	ب) درستی یا نادرستی گزاره ها: الف) غ درس ۷ صفحه ۹۲ ب) غ درس ۸ صفحه ۹۹ ج) ص درس ۱۰ صفحه ۱۳۸ د) ص درس ۹ صفحه ۱۲۰ (هر کدام ۰/۵ نمره)						۲
۳	ج) جای خالی الف) ایمان (۰/۲۵) – عمل صالح (۰/۲۵) ب) قضای (۰/۵) ج) حکمت (۰/۵) د) گفتار (۰/۲۵) – رفتار (۰/۲۵) درس ۷ صفحه ۸۸ درس ۵ صفحه ۵۹ درس ۸ صفحه ۱۰۲ درس ۹ صفحه ۱۱۶						۲
۴	د) پاسخ کوتاه: الف) اظهار ندامت ظاهری و گفتن کلمه استغفار در حال انجام گناه، استغفار را بی خاصیت می کند. ۰/۵ درس ۷ صفحه ۹۰ ب) ۱- کلیسا و تعالیم تحریف شده ۰/۲۵ ۲- بهره گیری از تجربیات سایر تمدن ها ۰/۲۵ درس ۱۰ صفحه های ۱۳۳ و ۱۳۵ ج) وقتی یک نظام اجتماعی توحیدی است که حاکم و زمامدار آن بر اساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد و (همان شرایطی را که خداوند برای حاکم تعیین کرده است دارا باشد) ۰/۲۵ و بکوشد قوانین الهی را در جامعه به اجرا درآورد. ۰/۲۵ درس ۳ صفحه ۳۴ ۰/۵ نمره د) گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند تغییر در نگرش انسان ها ۰/۲۵ و تحولی بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم بود. ۰/۲۵ درس ۹ صفحه ۱۱۳ ه) توبه کننده باید به نیابت آنان صدقه دهد ۰/۲۵ و برایشان دعای خیر و طلب آمرزش نماید. ۰/۲۵ درس ۷ صفحه ۹۱						۲/۵

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)		رشته: ریاضی فیزیک – علوم تجربی		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۸ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه				تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۲/۳۱		تعداد صفحه: ۳	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۸				مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
راهنمای تصحیح		نمره					
۵	ه) تشخیص:						۱
الف) ۱ درس ۱۰ صفحه ۱۴۲		ب) ۲ درس ۵ صفحه ۵۶					
۶	و) کشف ارتباط:						۱/۵
الف) ۲ درس ۴ صفحه ۵۰		ب) ۳ درس ۴ صفحه ۴۹		ج) ۱ درس ۴ صفحه ۴۶-۴۷			
۷	ز) اصطلاحات:						۱/۵
الف) اگر جامعه در برخی از ابعاد از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج شد، نیازمند بازگشت به مسیر توحید و اصلاح، یعنی نیازمند «توبه اجتماعی» است. ۰/۵ نمره درس ۷ صفحه ۹۱ ب) امداد خاص خدای متعال نسبت به آنان که بانیّت پاک قدم در راه حق گذارند ۰/۵ و سعادت جهان آخرت و رضایت پروردگار را هدف خود قرار دهند، «توفیق الهی» نام دارد. ۰/۵ نمره درس ۶ صفحه ۷۵							
۸	ح) احکام:						۲
(درس ۸ صفحه های ۱۰۴ تا ۱۰۸) ۱- حرام ۲- واجب ۳- جایز ۴- واجب کفایی (هر کدام ۰/۵ نمره)							
۹	ط) پاسخ کامل:						۵
الف) توبه کننده تلاش می کند حقوقی را که با گناه خود ضایع کرده است جبران نماید. دسته ای از این حقوق، مربوط به خداوند است. مهم ترین حق خداوند نیز، حق اطاعت و بندگی اوست. توبه کننده باید بکوشد کوتاهی های خود در پیشگاه خداوند را جبران کند؛ برای مثال، نمازها یا روزه های از دست داده را به تدریج قضا نماید و عبادت های ترک شده را به جا آورد. ۰/۵ البته خداوند نسبت به بندگان خود مهربان است و اگر ببیند که شخص توبه کار تلاش خود را کرده و نتوانسته همه گناهان را جبران کند، بقیه موارد را خود جبران نموده و او را عفو می کند. ۰/۵ درس ۷ صفحه های ۹۰ تا ۹۱ ب) نزول تدریجی آیات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف ۰/۵ و تشویق های دائمی رسول خدا از طرف دیگر، سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست و یکی از جاهل ترین جوامع آن روز را مشتاق علم ساخت. ۰/۵ درس ۹ صفحه ۱۱۸							

ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ریاضی فیزیک – علوم تجربی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: تعلیمات دینی ۳ (دینی، اخلاق و قرآن)
تعداد صفحه: ۳	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۲/۳۱	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۸	
نمره	راهنمای تصحیح	ردیف	
۲۰	قابل توجه مصححان گرامی: در پاسخ به سوالات در صورت رساندن مفهوم نمره کامل لحاظ گردد.		

ج) مقدمه اول: اگر به خود نظر کنیم، خود را پدیده ای می یابیم که وجود و هستی مان از خودمان نیست. دراشیای پیرامون نیز که تأمل کنیم، آنها را همین گونه می بینیم؛ حیوانات، نباتات، جمادات، زمین، ستاره ها و کهکشان ها، همه را، پدیده هایی می یابیم که وجودشان از خودشان نبوده و نیست. (ما و این جهان پدیده هستیم یعنی وجودمان از خودمان نیست.) ۰/۲۵

مقدمه دوم : پدیده ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد. ۰/۲۵

نتیجه : ما و همه پدیده های جهان، در پدید آمدن و هست شدن خود به آفریننده ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد. این موجود برتر و متعالی «خدا» نامیده می شود. ۰/۵ درس ۱ صفحه ۷

د) شکل گیری نظام های سیاسی جدید بر پایه قدرت سرمایه داران و نفع طلبی فزاینده آنان بود. ۰/۲۵ صاحبان سرمایه و صنعت، منابع طبیعی اکثر نقاط جهان را به بهایی بسیار اندک خریدند، ۰/۲۵ و یا با قدرت نظامی خود تاراج کردند ۰/۲۵ و کالاهای خود را با قیمت هایی بسیار سنگین به مردم همان سرزمین ها فروختند ۰/۲۵. بدین ترتیب، بخش کوچکی از جهان روز به روز غنی تر شد ولی بخش اعظم آن در فقر و تنگدستی فرو رفت. درس ۱۰ صفحه ۱۴۱

ه) عقیده به توانایی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و اولیای دین علیهم السلام در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم. ۰/۵ اما اگر این توانایی را صرفا از خدا و انجام آن را با درخواست اولیاء از خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است و از این جهت مانند اثر شفا بخشی داروست که خداوند به آن بخشیده است. ۰/۵ درس ۲ صفحه ۲۴